

VILNIAUS LOPŠELIO-DARŽELIO „MOLINUKAS“

PATVIRTINTA

Vilniaus lopšelio-darželio „Molinukas“

l. e. p. direktoriaus

2026 m. birželio 22 d. įsakymu Nr. V-73

VALYTOJO SAUGOS IR SVEIKATOS INSTRUKCIJA Nr. 36

I. BENDROJI DALIS

1.1. Darbuotojui, instruktuojamam pagal šią instrukciją ir nesilaikančiam jos reikalavimų, taikoma Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta materialinė, administracinė, ir baudžiamoji atsakomybė, atsižvelgiant į pažeidimo pobūdį bei padarinius.

1.2. Savarankiškai atlikti valymo darbus gali asmuo:

1.2.1. ne jaunesnis kaip 18 metų;

1.2.2. pasitikinęs sveikatą pagal patvirtintą įstaigos darbuotojų sveikatos tikrinimo grafiką, bet ne rečiau kaip kartą per dvejus metus (su šiuo grafiku darbuotojas supažindinimas pasirašytinai) ir esantis geros sveikatos;

1.2.3. atliekamo darbo apimtyje teoriškai ir praktiškai išmokytas saugiai dirbti, turintis profesinių įgūdžių, ir instruktuojas (įforminus instruktavimo registravimo žurnaluose) pagal:

1.2.3.1. darbuotojo saugos ir sveikatos įvadinę instrukciją;

1.2.3.2. bendrąją gaisrinės saugos instrukciją;

1.2.3.3. gaisrinę darbo vietos instrukciją;

1.2.3.4. darbuotojo saugos ir sveikatos (pagal darbo vietą) instrukciją;

1.3. Valytojas instruktuojamas vadovaujantis įstaigos darbuotojų saugos ir sveikatos norminiais dokumentais:

1.3.1. priimant į darbą;

1.3.2. perkeltant į kitą darbą;

1.3.3. pakeitus darbo organizavimą;

1.3.4. pradėjus naudoti naujas arba modernizuotas darbo priemones;

1.3.5. pradėjus naudoti naujas technologijas;

1.3.6. pakeitus ar priėmus naujus darbuotojų saugos ir sveikatos teisės aktus;

1.3.7. valstybiniam darbo inspektoriui, saugos darbe tarnybos specialistui arba tiesioginiam vadovui įsitikinus, kad darbuotojų žinios yra nepakankamos;

1.3.8. įvykus nelaimingam atsitikimui, avarijai arba susirgus profesine liga;

1.3.9. ne rečiau kaip vieną kartą per dvylika mėnesių, arba nebuvus darbe ilgiau kaip 60 kalendorinių dienų.

1.4. Valytojas privalo:

1.4.1. žinoti ir vykdyti įstaigos darbo tvarkos taisyklių reikalavimus;

1.4.2. nustatyta tvarka pasitikrinti sveikatą;

1.4.3. laikytis asmens higienos reikalavimų:

1.4.3.1. darbo vietoje nelaikyti ir nevalgyti maisto produktų;

1.4.3.2. naudojant chemikalų skiedinius ir dirbant tualetuose, dėvėti gumines pirštines;

1.4.3.3. darbo įrankiai, drabužiai turi būti tvarkingi ir švarūs, laikomi tam tikslui skirtoje vietoje;

1.4.3.4. būtinai plauti rankas su muilu apsilankius tualete, taip pat po kiekvienos pertraukos darbe arba prisilietus prie kenksmingų sveikatai medžiagų;

1.4.3.5. nelaikyti kartu asmeninių ir darbo drabužių;

1.4.4. ateiti į darbą blaivus, darbo metu nevertoti alkoholinius gėrimus, narkotines bei toksines medžiagas, rūkyti tik tam skirtose vietose;

1.4.5. dirbti tik tuos darbus, kuriuos atlikti yra instruktuojamas;

1.4.6. saugoti savo ir nekenkti kitų darbuotojų sveikatai, mokėti saugiai dirbti ir netrukdyti saugiai dirbti kitiems;

1.4.7. tinkamai naudoti asmenines ir kolektyvines saugos darbe priemones, jas rūpestingai prižiūrėti ir naudoti pagal paskirtį, laiku pranešti tiesioginiam vadovui apie jų nusidėvėjimą, užteršimą, netinkamumą naudoti ir apie tai, kad baigiasi jų naudojimo terminas;

1.4.8. dirbti tik su techniškai tvarkingais įrankiais, laikytis įrengimų eksploatavimo taisyklių, darbo priemonės naudoti pagal jų dokumentuose (pasuose), šioje instrukcijoje nurodytus reikalavimus;

1.4.9. vykdyti tiesioginio vadovo nurodymus;

1.4.10. savarankiškai neišjungti, nekeisti ir nešalinti darbo priemonėse, įrenginiuose, pastatuose įrengtų darbuotojų saugos ir sveikatos apsaugos įtaisų, juos tinkamai naudoti, taip pat pranešti apie darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimų pažeidimus, kurių pats pašalinti negali ar neprivalo, nedelsiant pranešti tiesioginiam vadovui apie darbo priemonių gedimus, pastebėtus trūkumus, galinčius kelti pavojų darbuotojų saugai ir sveikatai;

1.4.11. raštu pranešti tiesioginiam vadovui apie atsisakymą dirbti esant nesaugiai darbo vietai, netvarkingoms darbo priemonėms;

1.4.12. pranešti tiesioginiam vadovui apie darbo metu gautas traumas, kitus su darbu susijusius sveikatos sutrikimus.

1.4.13. Valytojas turi žinoti:

1.4.13.1. gaisrinės saugos instrukcijos reikalavimus ir juos vykdyti;

1.4.13.2. įstaigos patalpų išdėstymą;

1.4.13.3. specialiųjų tarnybų ir atsakingų asmenų telefonų numerius.

1.5. Nukentėjęs nelaimingo atsitikimo metu, nedelsdamas kreiptis į artimiausią gydymo įstaigą, pranešti tiesioginiam vadovui ir darbuotojų atstovui. Asmuo, matęs nelaimingą atsitikimą arba apie jį

sužinojęs, turi nedelsdamas suteikti nukentėjusiajam pirmąją medicininę pagalbą ir pranešti tiesioginiam vadovui, jeigu reikia, iškviesti greitąją medicininę pagalbą. Darbo vietą ir įrengimų būklę, iki bus pradėtas tirti nelaimingas atsitikimas, reikia išlaikyti tokią, kokia buvo nelaimingo atsitikimo metu. Jei tai kelia pavojų aplinkinių žmonių gyvybei ar sveikatai, gali būti daromi tik būtiniausi pakeitimai, įforminus tam tikru aktu.

1.6. Pasireiškus skrandžio-žarnyno, pūlinių susirgimų simptomams, pakilus temperatūrai, pranešti tiesioginiam vadovui ir kreiptis į gydymo įstaigą.

1.7. Darbdavys privalo:

1.7.1. siekti išvengti ar bent jau maksimaliai sumažinti, darbo vietose pavojingas ir kenksmingas darbo sąlygas;

1.7.2. nepavykus išvengti pavojingų ar kenksmingų darbo sąlygų, informuoti darbuotojus apie darbo aplinkoje esančius sveikatai pavojingus ir kenksmingus veiksnius;

1.7.3. įvertinti darbo aplinkos riziką įrengti kolektyvines saugos priemonės ir nemokamai aprūpinti darbuotoją asmeninėmis apsaugos priemonėmis;

1.7.4. įstatymų nustatyta tvarka, atlyginti žalą, padaryta sveikatai dėl nesaugių darbo sąlygų.

1.8. Asmeninės apsaugos priemonės įvardijamos darbdavio patvirtintame, nemokamai išduodamų darbuotojams asmeninių apsaugos priemonių sąrašė, ten pat numatomas asmeninių apsaugos priemonių naudojimo laikas. Darbdavys esant reikalui turi teisę nemokamai išduoti darbuotojui daugiau asmeninių apsaugos priemonių negu numatyta pagal asmeninių apsaugos priemonių sąrašą.

1.9. Gaisrinės saugos reikalavimai:

1.9.1. vengti veiksmų, sudarančių sąlygas kilti gaisrui;

1.9.2. rūkyti tik tam tikslui skirtose, ženklais pažymėtose ir tinkamai įrengtose vietose, kuriose yra indas nuorūkoms dėti, įrengta ištraukiamoji ventiliacija bei gesinimo priemonės;

1.9.3. žinoti pirmines gaisro gesinimo priemonės, jų veikimo principus, panaudojimo galimybes, savo veiksmus kilus gaisrui;

1.9.4. draudžiama laikyti patalpose benzino, žibalo, kitų lengvai užsiliepsnojančių skysčių;

1.9.5. draudžiama valymui naudoti degius ir nežinomos paskirties skysčius ir rūgštis.

II. PROFESINĖS RIZIKOS VEIKSNIAI. SAUGOS PRIEMONĖS NUO JŲ POVEIKIO

2.1. Nepalankios darbo vietos mikroklimato sąlygos – temperatūros, drėgmės svyravimai ir oro užteršimas – galimi plaučių ir kvėpavimo takų susirgimai. Parinkti tinkamus darbo drabužius, užtikrinti vėdinimą bei individualias kvėpavimo apsaugines priemones (respiratorius ir kt.).

2.2. Dulkės (organinės ir neorganinės kilmės), alergiškai veikiančios visą organizmą - galimi uždegimai, alerginės ir profesinės ligos. Naudoti darbinį kostiumą, avalynę, pirštines, respiratorių.

2.3. Elektros srovės poveikis - galimi širdies veiklos, kvėpavimo sutrikimai, įvairių laipsnių nudegimai, netenkama sąmonės. Naudotis tvarkinga elektros įranga. **Draudžiama** pačiam darbuotojui remontuoti, bet kokius sugedusius elektrinius prietaisus, įrankius ir pan. Pastebėjus bet kokius gedimus iškviesti elektriką arba asmenį, atsakingą įstaigoje už elektros ūkį. Pranešti tiesioginiam vadovui.

- 2.4. Transporto eismas, visuomeninio keleivinio transporto sustojimo vietos ir stovėjimų aikštelės.
- 2.5. Gatvių ir šaligatvių slidi dangą žiemos periodu.
- 2.6. Netinkamas darbo vietos apšvietimas - galimi regos sutrikimai, traumos dėl blogo apšvietimo. Įrengti tinkamą bendrą ir vietinį apšvietimą. Pranešti vadovui, darbo nepradėti iki apšvietimo sutvarkymo.
- 2.7. Netvarkinga darbo vieta (užkrauta atliekomis, tuščia tara; nelygios, slidžios grindys ir pan.) – galimos sunkios bei mirtinos traumos. Pastoviai užtikrinti tvarką darbo vietoje.
- 2.8. Netvarkingos darbo priemonės (įrankiai ir kt.) – galimos sunkių traumų bei mirtinų atvejų pasekmės. Būtina vykdyti įrenginių profilaktinius, planinius remontus bei technines apžiūras, naudotis tik tvarkingomis darbo priemonėmis.
- 2.9. Netinkamas maitinimasis – galimi virškinimo sutrikimai. Prieš darbą ir per pietų pertrauką nepersivalgyti.
- 2.10. Karšti skysčiai, garai – galimi įvairių laipsnių odos nudegimai. Naudoti pirštines nuo aukštos temperatūros ir kitas apsaugos priemones. Būti atidžiam dirbant su karštu vandeniu.
- 2.11. Cheminės nuodingos ir ėdančios medžiagos (toksinės, korozinės, naudojamoms patalpoms valyti, dezinfekuoti) – galimas apsinuodijimas, patekimas ant odos, į akis. Naudoti respiratorių, gumines pirštines, apsauginius akinius.
- 2.12. Pavoingos darbo zonos, kurių pagal technologinį procesą neįmanoma apsaugoti. Galimos traumos, sunkūs sužeidimai. Apmokyti saugaus darbo metodų, įvertinant visų saugaus darbo reikalavimų momentus. Dirbti sutvarkytoje darbo vietoje, susikaupus, atidžiai atlikti pavestus darbus.
- 2.13. Dūžtantys daiktai (stiklas, plastmasė ir kt.), šukių valymas – galimos pjautinės traumos, sužeidimai.
- 2.14. Aštrūs įrenginių, inventoriaus, mechanizmų kampai.
- 2.15. Fizinė perkrova – galimos traumos. Dirbant, laikytis darbo ir poilsio režimo
- 2.16. Pastebėjus bet kokią gedimą, netvarką ar keliantį pavojų veiksnį – informuoti tiesioginį vadovą.
- Darbo nepradėti, kol bus pašalinti visi trūkumai.
- 2.17. Krovinį keliant rankomis, gali kilti pavojus susižaloti, ypač nugarą, jei krovinys yra:
- 2.17.1. pernelyg sunkus arba didelis;
- 2.17.2. griozdiškas arba nepatogus suimti (paimti);
- 2.17.3. nestabilus arba jo turinys sunkiai perkeliamas;
- 2.17.4. tokioje padėtyje, kad turi būti laikomas arba juo turi būti manipuluojama per atstumą nuo liemens, arba liemenį lenkiant arba sukant;
- 2.17.5. galintis sužeisti darbuotojus, ypač susidūrus, dėl savo kontūrų ir (arba) konsistencijos.
- 2.18. Fizinės pastangos gali kelti pavojų susižaloti, ypač nugarą, jei jos:
- 2.18.1. pernelyg įtemptos;
- 2.18.2. neatsietos nuo sukamojo liemens judesio;
- 2.18.3. gali baigtis staigiu judesiu;
- 2.18.4. atliekamos, kai kūno padėtis nestabili.
- 2.19. Darbo aplinkos charakteristika gali didinti pavojų susižaloti, ypač nugarą, jeigu:

- 2.19.1. nėra pakankamai erdvės atlikti kėlimo veiksmų (ypač vertikaliai);
- 2.19.2. grindys yra nelygios arba slidžios darbuotojų avalynei, o tai didina pavojų suklypti ar paslysti;
- 2.19.3. dėl darbo vietos (ploto, erdvės ir kita) arba darbo aplinkos negalima kelti krovinių saugiam aukštyje arba patogioje darbuotojui padėtyje;
- 2.19.4. grindų arba darbo paviršiai yra nevienodo lygio, dėl to kroviniu yra manipuliuojama įvairiuose lygiuose;
- 2.19.5. grindys arba pėdų atrama yra nestabili;
- 2.19.6. yra netinkama temperatūra, drėgmė arba ventiliacija.
- 2.20. Darbdavys privalo, susidarius situacijai įvardintuose šios instrukcijos 2.15-2.17 punktuose, atlikti šių krovos darbų mechanizavimą, ergonominį įvertinimą ir priimti tinkamą sprendimą.
- 2.21. Darbdavys privalo (įvertinus darbo aplinkos riziką) nemokamai aprūpinti darbuotoją asmeninėmis apsaugos priemonėmis. Asmeninės apsaugos priemonės įvardintos darbdavio patvirtintame nemokamai išduodamų darbuotojams asmeninių apsaugos priemonių sąraše. Sąraše numatomos asmeninių apsaugos priemonių naudojimo laikas.
- 2.22. Valytojas privalo:
 - 2.22.1. nepradėti dirbti be asmeninių apsaugos priemonių ir naudoti jas viso darbo proceso metu;
 - 2.22.2. rūpestingai prižiūrėti ir naudoti pagal paskirtį asmenines apsaugines priemones. Laiku pranešti darbdaviui apie jų nusidėvėjimą, užterštumą, netinkamumą naudoti ir apie tai, kad baigiasi jų naudojimo terminas;
 - 2.22.3. darbo įstatymų nustatyta tvarka atlyginti nuostolius, jeigu asmeninė apsaugos priemonė dėl darbuotojo kaltės dinga arba buvo sugadinta.
- 2.23. Kiekviena asmeninė apsaugos priemonė turi:
 - 2.23.1. apsaugoti nuo galimų kenksmingų, pavojingų veiksnių, esančių darbo aplinkoje, nesukeldama didesnės rizikos darbuotojo sveikatai ir saugai;
 - 2.23.2. atitikti ergonominius reikalavimus ir darbuotojo esamą sveikatos būklę;
 - 2.23.3. tikti (būti atitinkamai priderinta) darbuotojui;
 - 2.23.4. yra darbdavio nuosavybė, todėl ji turi būti grąžinama išeinant iš darbo, pereinant į kitą darbą toje pačioje įstaigoje, kur ši priemonė nenumatyta pagal darbo aplinkos rizikingumą;
 - 2.23.5. turi būti keičiama jeigu ji susidėvi

III. DARBUOTOJO VEIKSMAI PRIEŠ DARBO PRADŽIĄ

- 3.1. Turėti darbų užduotį atsižvelgiant į darbų pavojingumą, kenksmingumą ir priimtą darbovietėje tvarką.
- 3.2. Apsirengti tvarkingus, tinkamo dydžio darbo drabužius, užsisagstyti juos, plaukus paslėpti po galvos apdangalu, patikrinti asmenines apsaugos priemones. Draudžiama dirbti su suplyšusiais, be sagų darbo drabužiais su nukarusiais laisvais galais.
- 3.3. Įsitikinti, ar saugi darbo vieta, ar nėra pavojingų veiksnių; išjungti įrenginiai, atvėسę įrenginių

karšti paviršiai, nėra veikiančių įrenginių darbo zonoje, ar nėra darbo vietoje ir gaminių sandėliavimo aikštelėje antisanitarinių židinių, pašalinių asmenų.

3.4. Atidžiai apžiūrėti savo darbo vietą, pašalinti nereikalingus daiktus, galinčius trukdyti darbui, įsitikinti ar grindys sausos, neslidžios, neužkrauti, vaikščiojimui skirti praėjimai. Vizualiai patikrinti, ar veikia vietinis apšvietimas.

3.5. Apžiūrėti elektros įrenginius ar nenutrūkę elektros laidai, jungiantys įrenginį su elektros tinklu, ar nepažeista jų izoliacija, ar laidai apsaugoti nuo atsitiktinių mechaninių pažeidimų.

3.6. Jungiant elektros įrenginius įsitikinti ar pakankamo ilgio kabelis, jo prailginimui galima naudoti tik tvarkingus pramoninės gamybos prailgintuvus.

3.7. Patikrinti darbo įrankius (kibirus, šepečius, šluotas ir kitas darbo priemones). Netvarkingais ir tam tikslui nepritaikytais įrankiais, tara ir kitomis darbo priemonėmis dirbti draudžiama.

3.8. Įrankių mediniai kotai turi būti lygūs, be įskilimų ar atskilimų, lakuoti arba dažyti. Šepečio kotas turi būti ne ilgesnis kaip 1,5 m.

3.9. Chemines priemones saugoti sandariai uždarytuose induose vėdinamoje patalpoje.

3.10. Patikrinti valomus ir plaunamus langus, ar patikimai jie įtvirtinti ir uždaryti, nesutrūkę stiklai.

3.11. Pastebėjus bet koki gedimą, netvarką ar kelianti pavojų veiksnį informuoti tiesioginį vadovą. Darbo nepradėti, kol nebus pašalinti visi trūkumai.

3.12. Naudojant elektrinį dulkių siurbį, grindų blizgintuvą, grindų plovimo mašiną ir kitus elektros prietaisus, prieš įjungiant patikrinti ar atitinka elektros tinklų įtampai, ar tvarkingi elektros laidai ir jungtukai, susipažinti su prietaisų naudojimo instrukcija.

3.13. Įvertinti prieš darbo pradžią atsiradusius darbų saugos ir technologinius trūkumus, juos pašalinti.

3.14. Patikrinti:

3.14.1. ar galima laisvai, be trukdžių dirbti darbo vietoje; ar teisingai išdėstytos medžiagos;

3.14.2. ar darbo objekte nėra nutrauktų oro elektros tinklų linijų, ar visi šuliniai uždengti dangčiais;

3.14.3. inventorinių paaukštinimo priemonių tvarkingumą, stabilumą, atskirų elementų tvirtinimo mazgus;

3.14.4. ar patikimai tvarkingos darbo priemonės;

3.14.5. ar gerai apšviesta darbo vieta (ar veikia papildomas apšvietimas);

3.14.6. ar veikia vėdinimas;

3.14.7. ar yra reikiamas darbui medžiagų kiekis;

3.14.8. ar yra pirminės gaisro gesinimo priemonės, ar jos tvarkingos.

IV. DARBUOTOJO VEIKSMAI DARBO METU

4.1. Prieš plaunant grindis, reikia jas iššluoti, kad ant grindų neliktų kokių nors aštrių daiktų.

4.2. Plauti grindis specialia kempine arba grindų plovimui skirtu skuduru ar įrenginiu.

4.3. Valant grindjuostas ir kitas medines detales, būtina dėvėti darbines pirštines, kad į rankas nepatektų rakštys.

- 4.4. Darbo metu būti dėmesingam, atidžiam, atsargiam.
- 4.5. Nelaikyti kibirų, šluotų ir kitų pagalbinių priemonių praėjimuose.
- 4.6. Grindų ar sienų plovimui naudoti muilą arba specialias valymo priemones.
- 4.7. Dirbant su dezinfekuojančiais skiediniais, būtina dėvėti gumines pirštines, apsauginius akinius, kaip nurodoma priemonių saugos eksploatavimo instrukcijose.
- 4.8. Valant, šluojant važiuojamą gatvės ar teritorijos dalį, būtina pastatyti 5-7 metrų atstumu prieš darbo vietą įspėjamąjį ženklą „kelio darbai“.
- 4.9. Nevalyti, nešluoti prie besiruošiančių važiuoti automašinų.
- 4.10. Dirbant šluota, kastuvu, kirstuku ir kt. užsidėti darbines pirštines.
- 4.11. Nedirbti su įrankiais, gadinančiais gatvių ir šaligatvių asfaltbetonio ir betono dangą.
- 4.12. Draudžiama sušluoti šiukšles po medžiais, ant žaliųjų vejų ir gėlynų, į lietaus vandens surinkimo ir kitus požeminių inžinerijos tinklų šulinius, mesti į juos purvą, ledą ir kitas atliekas, taip pat nuo tiltų ir viadukų į vandenį ir šalikelę.
- 4.13. Kraunant šiukšles į automašiną, stovėti toje pusėje, iš kur pučia vėjas.
- 4.14. Žiemą laiku valyti sniegą, naikinti apšalus ir slidumus paskirtoje teritorijoje, barstyti takus ir šaligatvius smėliu. Kertant ledus smūgio momentu veidą pasukti į šalį.
- 4.15. Atsiradus plikledžiui, nedelsiant paskirtą valyti plotą barstyti smėliu ir kitomis skirtomis priemonėmis, kad būtų užtikrintas normalus pėsčiųjų eismas.
- 4.16. Valant ir šluojant nesiliesti prie įrengimų, turinčių elektros energijos įtampą.
- 4.17. Skečiamosios kopėčios turi būti sukabintos specialiu kabliu, kad pačios neišsiskęstų, ir aprūpintos neslystančiais antgaliais.
- 4.18. Pasilipti ant kopėčių galima į tokį aukštį, kad paskutinė viršutinė pakopa būtų ne žemiau kaip krūtinės lygyje.
- 4.19. Dirbant ant kopėčių didesniame kaip 1,3m, būtina naudotis apsauginiais diržais. Apsauginį diržą negalima tvirtinti prie lango rėmų.
- 4.20. Langų valymui naudoti pailgintais kotais šepečius.
- 4.21. Valyti langus iš išorės galima nuo pastolių arba specialiu kėlimo mechanizmu specialiai tam apmokytiems asmenims.
- 4.22. Draudžiama valyti dulkes nuo apšvietimo armatūros, elektros įtaisų ir įrengimų, tai gali atlikti tik elektrotechnikos personalas.
- 4.23. Valytojui draudžiama:
- 4.23.1. atremti kopėčias ir pačiam remtis į langų rėmus ar stiklus, elektros įrengimus ir mechanizmus;
- 4.23.2. valyti įskilusius ar suskilusius, nepakankamai įtvirtintus langų stiklus ir rėmus;
- 4.23.3. naudotis neišbandytais ir netvarkingomis kopėčiomis;
- 4.23.4. lipti, valyti ant skečiamųjų kopėčių viršaus, nepaliekant 1m atstumo iki viršutinio kopėčių, skersinio;
- 4.23.5. valyti patalpas ir langų stiklus degiais arba neaiškos paskirties skysčiais ir medžiagomis

(benzinu, acetonu, eteriu ir t.t.);

4.23.6. šluostyti drėgnu skuduru arba drėgnomis rankomis liesti elektros laidus, kištukinius lizdus, valdymo mygtukus, elektros įrenginius, atidarinėti paskirstymo dėžutes ir skydelius;

4.23.7. valyti dirbančius mechanizmus;

4.23.8. liesti bendrojo apšvietimo armatūrą, nutrūkusius ar su pažeista izoliacija laidus (kabelius), atvirus jungiamuosius gnybtus ar detales, kuriomis teka elektros srovė;

4.23.9. naudoti vietoj kopėčių atsitiktines atramas (dėžės, statinės, lentos ar kitus atsitiktinius daiktus);

4.23.10. stovėti ant pristatomų kopėčių aukščiau kaip 2,5 m;

4.23.11. stovėti ant šildymo ar sanitarinių įrenginių.

4.24. Prieš perstumiant stalus, lentynas, spintas, kėdes ar kitus baldus, nuo jų viršaus nuimti visus daiktus, kurie gali nukristi.

4.25. Šluojant grindis šluota, kotas turi būti glotnaus paviršiaus ir neilgesnis kaip 1,5 m.

4.26. Šluostant dulkes nuo sienų, lubų ir karnizų pleištime šluota ar drėgnu skuduru, naudotis sudedamomis kilnojamomis kopėčiomis, kurias privalo prilaikyti kitas asmuo. Atliekant šį darbą valytojas privalo dėvėti akinius.

4.27. Dirbant su elektriniu dulkių siurbliu, grindų blizgintuvais, kitais elektriniais prietaisais, laikytis šių taisyklių:

4.27.1. dirbti su minėtais prietaisais gerai susipažinus su jų veikimu ir eksploatacijos taisyklėmis;

4.27.2. sugedus įrengimams, tolimesnis darbas turi būti nutrauktas; įrengimą išjungti iš elektros tinklo;

4.27.3. darbo metu nutrūkus elektros srovės tiekimui ar darbo pertraukos metu, išjungti įrengimus iš elektros tinklo;

4.27.4. pačiam neardyti ir neremontuoti minėtų įrengimų.

4.28. Pastebėjus valomame plote elektrosaugos pažeidimus, nedelsiant nutraukti darbą ir pranešti tiesioginiam vadovui.

4.29. Vartoti reikalingas cheminius medžiagas, laikantis šių medžiagų saugos duomenų lapuose keliamus reikalavimus.

4.30. Perkeliant krovinį rankiniu būdu kartu su kitais darbininkais, jį kelti ir nuleisti reikia suderintai, pagal komandą.

4.31. Draudžiama dirbti su neišbandytomis, nepatikrintomis, techniškai netvarkingomis darbo priemonėmis.

4.32. Elektrosaugos reikalavimai:

4.32.1. valyti elektros prietaisų, jų dalių paviršius, šviestuvus galima tik išjungus mašiną, prietaisą iš elektros tinklo;

4.32.2. neliesti drėgnomis rankomis elektros laidų, kabelių, kištukų, prietaisų ar įrenginių;

4.32.3. nedirbti su elektros įrankiais ar prietaisais, jeigu prisilietus jaučiamas elektros srovės poveikis;

4.32.4. nesiliesti vienu metu prie įžemintų dalių (centrinio šildymo radiatorių, vamzdžių ir pan.) ir metalinių elektros įrenginių dalių (stalinės lempos ir kt.), kad, esant pažeistai izoliacijai ir šioms dalims turint elektros įtampą, nesusidarytų grandinė tekėti elektros srovei per žmogaus kūną;

4.32.5. nepalikti veikiančias elektros priemones be priežiūros;

4.32.6. nenaudoti patalpų apšvietimui ir apšildymui nestandartines (savos gamybos) elektros krosneles arba elektros kaitinimo lempas.

4.32.7. nedirbti su elektros priemonėmis, jei ant jų išsiliejo skystis;

4.32.8. neremontuoti pačiam sugedusio elektros įrenginio, laidų, kištukų, kištukinių lizdų. Tai atlikti privalo darbuotojas, turintis reikiamą kvalifikaciją.

4.33. Vykdyti įstaigos darbo tvarkos taisyklių, nustatyto darbo ir poilsio laiko reikalavimus, ilsėtis, valgyti ir rūkyti tam tikslui skirtose vietose, dirbti tik tą darbą, kurį paveda tiesioginis vadovas, ir tik tada, kai yra žinomi saugūs jo atlikimo būdai.

V. DARBUOTOJO VEIKSMAI AVARINIAIS (YPATINGAIS) ATVEJAIS

5.1. Darbui su kiekviena chemine medžiaga numatytos pirmosios medicininės pagalbos priemonės nurodytos saugos duomenų lapuose. Visais atvejais būtina skubiai kreiptis į gydymo įstaigą. Pagrindiniai pirmosios pagalbos veiksmai yra šie:

5.1.1. Kai cheminių medžiagų patenka ant odos arba į akis, būtina pažeistą vietą 10-15 min. plauti dideliu kiekiu tekančio vandens;

5.1.2. Cheminėms medžiagoms patekus į burną – skalauti burną vandeniu, išgerti vandens;

5.1.3. Įkvėpus – pasitraukti nuo poveikio šaltinio į gryną orą. Esant galvos svaigimui, kreiptis į gydytoją;

5.1.4. Apsinuodijus naudojamomis kenksmingomis medžiagomis, pažeidžiama burnos ir virškinamojo trakto gleivinė, atsiranda skausmai, pučia vidurius, pykina.

5.2. Būtina išjungti elektros srovę, sustabdyti darbą ir pranešti tiesioginiam vadovui šiais atvejais:

5.2.1. pastebėjus, kad gali įvykti avarija;

5.2.2. pastebėjus stiprų detalių, laidų įkaitinimą;

5.2.3. sugedus elektros instaliacijai (neveikia, kibirkščiuoja kištukinis lizdas, jungtukas, kirtiklis);

5.2.4. pajutus svylančių laidų kvapą;

5.2.5. nutrūkus elektros energijos tiekimui;

5.2.6. pajutus elektros srovės poveikį;

5.2.7. įvykus staigiam ūmiam sveikatos sutrikimui;

5.2.8. įvykus nelaimingam atsitikimui ar avarijai, kilus gaisrui;

5.2.9. pastebėjus žmogų, prisilietusį prie elektros srovės, reikia nedelsiant atlaisvinti jį, atjungiant srovę artimiausiu išjungėju arba naudojantis apsaugos dielektrinėmis priemonėmis, kol atvyks greitoji pagalba. Esant būtinumui, nukentėjusiam nedelsiant reikia daryti dirbtinį kvėpavimą ir netiesioginį širdies masažą.

5.3. Kilus gaisrui (arba pajutus dūmų kvapą):

- 5.3.1. elgtis ramiai, nesutrikti, realiai įvertinti susidariusią situaciją;
- 5.3.2. iškviesti gaisrinę gelbėjimo tarnybą pagalbos telefonu **112**;
- 5.3.3. evakuoti žmones;
- 5.3.4. gaisrą gesinti turimomis pirminėmis gaisro gesinimo priemonėmis (gesintuvu, uždengiant nedegia medžiaga);
- 5.3.5. informuoti tiesioginį vadovą.
- 5.4. Įvykus nelaimingam atsitikimui darbe, pakeliui į darbą arba iš darbo:
 - 5.4.1. nedelsiant iškviesti greitąją medicinos pagalbą arba kreiptis į artimiausią gydymo įstaigą;
 - 5.4.2. suteikti pirmąją medicinos pagalbą;
 - 5.4.3. informuoti tiesioginį vadovą;
 - 5.4.4. darbo vietą ir įrenginių būklę, iki bus pradėtas tirti nelaimingas atsitikimas, reikia išlaikyti tokią, kokia buvo nelaimingo atsitikimo metu. Jei tai kelia pavojų aplinkinių žmonių gyvybei ar sveikatai, gali būti daromi tik būtiniausi pakeitimai, įforminus tam tikru aktu.
- 5.5. Esant ypatingam avariniam atvejui, evakuotis iš pastato artimiausiu keliu, vadovaujantis evakavimo schemomis ir ženklais.

VI. DARBUOTOJO VEIKSMAI BAIGUS DARBĄ

- 6.1. Patikrinti, ar neliko neuždarytų langų, įjungtų elektros prietaisų, apšvietimo.
- 6.2. Baigus darbą su dezinfekuojančiais skiediniais, būtina nuplauti gumines pirštines su muilu, nenusiėmus jų nuo rankų. Nuo rankų nusiimti tik švarias pirštines.
- 6.3. Švarius indus, įrankius, ploviklius sudėti į jiems skirtą vietą.
- 6.4. Nusiimti asmenines apsaugos priemones, nusirengti darbo drabužius. Tvarkingai sudėti į tam skirtą vietą.
- 6.5. Apie darbo metu pastebėtus nesklandumus, patirtus sužeidimus, susijusius su darbu, ūmius sveikatos sutrikimus, pastebėtus trūkumus pranešti tiesioginiam vadovui ar jo įgaliotam asmeniui.